

ÅRSRAPPORT 2017

Médecins Sans Frontières Norway

Leger Uten Grenser Norge



- **Styrets Årsberetning**
- **Årsoppgjør m/ noter**
- **Revisjonsberetning**



Kontakt oss:

Spørsmål om adresseendring, fast avtale, avtalegiro eller donasjoner til Leger Uten Grenser:

E-post: giverservice@legerutengrenser.no

Telefon: 08898

Gavekonto: 5010 05 15005

Spørsmål om å jobbe i felt:

E-post: rekruttering@legerutengrenser.no

Telefon: (+47) 940 12 441

Pressekontakt:

Telefon: (+47) 930 58 768

Andre henvendelser/resepsjon:

E-post: epost@legerutengrenser.no

Telefon: (+47) 23 31 66 00

Sosiale medier:

<http://facebook.com/legerutengrenser>

<http://twitter.com/msfnorge>

<http://youtube.com/legerutengrenser>

<http://instagram.com/legerutengrenser>

**Médecins Sans Frontières Norway
Leger Uten Grenser Norge**

Postadresse:

Postboks 8813 Youngstorget,
0028 Oslo

Besøksadresse:

Hausmannsgate 6,
0186 Oslo

Organisasjonsnummer:

977 097 495

Forsidebilde: Guillaume Binet

Mennesker holdt i interneringsleire i Tripoli, Libya, uten rettsprosess. Leger Uten Grenser ga medisinsk nødhjelp i slike leire, hvor migranter holdes fengslet i forferdelige forhold og blir utsatt for utpressing og tortur. Interneringssystemet gjøres mulig av EUs direkte støtte til den Libyske «kystvakt» som stanser migranter fra å ta reisen over havet og fengsler dem.

Årsberetning 2017

Médecins Sans Frontières Norway

Leger Uten Grenser Norge

Leger Uten Grenser er en nøytral og uavhengig medisinsk hjelpeorganisasjon som redder liv og lindrer nød. Vi hjelper dem som trenger det mest – uansett hvem, uansett hvor, uansett hvorfor.

Leger Uten Grenser gir nødhjelp til mennesker i krig, kriser og katastrofer, og andre som ikke har tilgang til grunnleggende helsetjenester. I tillegg varsler vi om overgrep og glemte kriser – fordi færre dør når flere vet.

Leger Uten Grenser i Norge ble dannet i 1996 og er en del av en internasjonal bevegelse, *Médecins Sans Frontières* – MSF. Per i dag består organisasjonen av 24 seksjoner med en internasjonal generalforsamling og styre. Den norske seksjonen har et nært samarbeid med de andre seksjonene. Leger Uten Grenser i Norge er representert i Leger Uten Grensers internasjonale organer.

Det overordnede målet med all vår virksomhet er å hjelpe mennesker i nød i tråd med grunnleggende humanitære prinsipper. Vi er en organisasjon med engasjerte og idealistiske medlemmer, med rotfeste i og støtte fra det norske samfunnet.

I Norge fokuserer Leger Uten Grenser på målrettet rekruttering av personell til våre feltprosjekter, samt innsamling av midler til gjennomføring av prosjekter. I tillegg driver Leger Uten Grenser Norge informasjonsarbeid for å skape oppmerksomhet om humanitære kriser, og jobber med talsmannsarbeid for å skape politisk endring på våre humanitære kjernesaker. Leger Uten Grenser Norge bidrar også med operasjonell støtte til flere av organisasjonens feltprosjekter.

Som medeier i Leger Uten Grensers operasjonelle senter i Brussel, samt deltager i organisasjonens internasjonale fora, er vi en aktiv bidragsyter i utviklingen av bevegelsens operasjonelle strategi og virksomhet.

I 1999 fikk Leger Uten Grenser Nobels Fredspris for «organisasjonens banebrytende humanitære innsats på flere kontinenter».

Leger Uten Grenser utgir årlig en omfattende aktivitetsrapport som oppsummerer våre feltprosjekter og tar opp aktuelle medisinske og humanitære temaer.

Rapporten, MSF Activity Report, kan leses på vår hjemmeside: www.legerutengrenser.no.

Rapporten er også tilgjengelig på våre internasjonale hjemmeside: <http://www.msf.org/en/international-activity-reports>.

1 Redegjørelse for virksomheten

1.1 Rekruttering av felpersonell

En av hovedmålsettingene til Leger Uten Grenser Norge er å være en solid bidragsyter av internasjonalt personell til Leger Uten Grenser sine prosjekter rundt om i verden.

I 2017 reiste 103 personer fra Leger Uten Grenser Norge på 128 ulike oppdrag i Australia, Colombia, Dominica, Guinea, Guinea-Bissau, Honduras, Jordan, Libya, Malawi, Niger, Palestina, Russland, Senegal, Serbia, Sierra Leone, Sør-Afrika, Tyrkia, Ukraina, Yemen, Uganda, Syria, Kenya, Egypt, Etiopia, Hellas, Tanzania, Den demokratiske republikken Kongo, Bangladesh, Italia, Haiti, Libanon, Den sentralafrikanske republikk, Afghanistan, Nigeria, Pakistan, Sør-Sudan, Irak og Zimbabwe.

Leger Uten Grenser Norge rekrutterer og sender ut leger, sykepleiere, jordmødre, bioingeniører, farmasøyter, psykologer samt ikke-medisinsk personell som økonomer, HR og administrasjonsansvarlige, logistikere, ingeniører, arkitekter, håndverkere m fl. Organisasjonen rekrutterer nytt personell fortløpende. Dette gjør vi i henhold til mål avtalt med operasjonelle sentre i tillegg til erfarings basert behov. Vi legger stor vekt på profesjonalitet, personlig egnethet og motivasjon i vår rekruttering. Vårt personell jobber med å gi grunnleggende medisinsk behandling både innen primær- og sekundærhelsetjenesten i land og områder hvor helsetilbudet er svekket pga. humanitære kriser.

Organisasjonen legger vekt på god individuell oppfølging før, under og etter utenlandsoppdrag. Hver enkelt feltarbeider gjennomgår forberedelseskurs, personlig briefing og informasjonsbriefing før sitt oppdrag. Leger Uten Grenser krever grundig helsesjekk, vandelsattest, attester og diplomer fra den enkelte før utreise. En god oppfølging etter endt oppdrag med medisinsk sjekk, tilbud om psykologhjelp og tilkobling til vårt kollegiale støttenettverk er en del av vår rutine.

1.2 Kommunikasjonsarbeid

En sentral del av Leger Uten Grensers mandat er prinsippet om *témoignage*: å bære vitne og varsle om overgrep og glemte kriser. Gjennom å bære vitne om hva vi ser i felt ønsker vi å framprovosere en bedring for mennesker i nød. Følgende områder har vært fokus i 2017:

Krigen i Syria

Krigen i Syria gikk inn i sitt 7. år, og kampene om Mosul fikk stor global oppmerksomhet frem til mars. Leger Uten Grenser fortsatte å selv drive seks sykehus og klinikker nord i Syria, i tillegg til å indirekte støtte over 100 klinikker og sykehus i et syriske medisinske nettverk. Vi fortsatte å fordømme situasjonen, men mangel på internasjonalt nærvær førte oss inn i en langdryg debatt om vår rolle, vår nøytralitet og vanskelighetene dette medfører. Mangel på reelt internasjonalt nærvær gjorde at vår begrensede tilgang til å hjelpe og bære vitne likevel er en av få kilder til informasjon om situasjonen for sivile i landet.

Rohingya folket tvunget på flukt

Mot slutten av året ble rundt 600.000 etniske Rohingya tvunget på flukt av myanmarske væpnede styrker gjennom en brutal kampanje mot forsvarsløse sivile mennesker. Leger Uten Grenser trosset til slutt frykten for represalier mot våre prosjekter for behandling av hiv-pasienter i Myanmar og fordømte overgrepene gjennom en medisinsk mortalitetsstudie som viste at over 9000 mennesker døde over en 3-ukers periode. Vi skapte oppmerksomhet, men liten reell endring.

Europeisk «Flyktningkrise» og situasjonen for migranter i Libya

2017 var preget av et kaldere klima for flyktninger globalt, og så også i Norge. Leger Uten Grenser har fortsatt fokus på å kreve "trygge og lovlige måter å søke asyl", og i januar/februar jobbet MSF for å dra oppmerksomhet og hjelp til flyktninger som var strandet i Hellas og på Balkan under iskalde vinterforhold. Situasjonen for flyktninger i Europa ble også gradvis verre, med flere tilfeller av forfølgelse, slik som da Camp Grande Synthe in France ble brent ned i april. Situasjonen for Eritreiske flykninger ble belyst gjennom en egen rapport i februar.

Redningsarbeidet i Middelhavet ble i 2017 nedskalert fra 3 til 1 skip av flere årsaker; EUs støtte til libysk «kystvakt» som flere ganger angrep våre redningsskip og i økende grad stanset flyktninger i å ta reisen over havet, samt EU og Italias press for å få hjelpeorganisasjoner til å akseptere en politisert Code of Conduct som ville undergravd vårt handlingsrom og vår uavhengighet. Situasjonen for migranter i Libya gikk fra vondt til verre, med masseinternering uten rettslig prosess, tortur og massive overgrep, noe vi fordømte i en sterk rapport i september som førte til et åpent brev til UD, debatt og engasjement i sosiale medier, med fokus på den Norske stats delfinansiering av systemet gjennom EU-overføringer.

Glemte Kriser

Arbeidet med Glemte Kriser fortsatte med viktige endringer; snarere enn å liste 10 kriser presenterte vi heller 5 glemte kriser og 5 glemte fremskritt i juni, for å skape et mer nyansert bilde av tilfeller der engasjement og mobilisering har hatt en viktig positiv effekt. Selve lanseringen skapte oppmerksomhet gjennom store oppslag i VG, Dagbladet, NRK og TV2 Nyhetskanalen, og lanseringsfilmen ble brukt til å utfordre folks vaner på sosiale medier, noe som skapte nasjonal oppmerksomhet og nådde 1.4 millioner views, med påfølgende debatt.

Skoleprosjektet genererte over 70 medieklipp og 65 skoler fra hele landet deltok i løpet av høsten. Vi fortsetter å kommunisere glemte kriser i vårt daglige kommunikasjonsarbeid og fikk i 2017 mye oppmerksomhet også på fremskrittene. Vi ser at medieinteressen gradvis blir mindre med årene ved lansering, men selv om det er færre medieklipp er det likevel mye kvalitetsreportasjer som omhandler glemte kriser og fremskritt.

Humanitær politikk

Et viktig mål har siden 2013 vært å presse norsk humanitær politikk mot en mer behovsbasert tilnærming gjennom å synliggjøre politisering av bistand og mangel på akutt beredskapsevne i felt. Leger Uten Grenser organiserte MSFs internasjonale deltakelse på giverlandskonferansen for Nigeria og Tsjadsjø-området, arrangert av UD i Oslo i februar. Vi holdt også en serie møter med Utenriksdepartementets seksjon for humanitære spørsmål om det humanitære systemets evne til å respondere i akutte, konfliktrelaterte kriser, basert på MSF Spanias Emergency Gap-prosjekt i perioden januar til april. Mot slutten av året startet Utenriksdepartementets Humanitære Seksjon arbeidet med en ny norsk humanitærstrategi, hvor vi kommer til å fortsette fokus fremover også i 2018.

Underskrifter for bedre medisiner overrakt; arbeidet fortsetter

Mangelen på viktige medisiner og vaksiner tydeliggjør behovet for en ny, behovsbasert tilnærming til forskning på og utvikling av legemidler. Leger Uten Grenser fortsatte sitt arbeid for dette gjennom hele 2017 og samlet inn over 10.000 underskrifter frem til kampanjen ble avsluttet i februar gjennom et arrangement hvor signaturene ble overrekket Statssekretær Hestnes. Advocacy-arbeidet for et bedre system fortsetter gjennom lobbyisme mot norske, europeiske og internasjonale fora. Et viktig fokus var EFTAs handelsavtaler hvor Norge er medlem, og møter i november med Utenriksdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet om frihandelsavtalen som framforhandles mellom EFTA og India.

Angrep på sykehus

Etter fjorårets mobilisering for å stanse angrep på sykehus fortsatte dessverre trenden med angrep på våre installasjoner, blant annet ved bombingene av flyktningeleiren Rann av det nigerianske militæret, og flere angrep på sykehus og klinikker vi støtter i Syria. Arbeidet med å sikre respekt for humanitærretten fortsetter på FN-nivå, med møter i sikkerhetsrådet, og parallelt i Norge med videre oppfølging vis-a-vis Utenriksdepartementet.

1.3 Innsamling av midler

Gjennom 2017 har Leger Uten Grenser mottatt hovedvekten av sine inntekter fra private givere. Bred støtte fra befolkningen både økonomisk og moralsk er en forutsetning for å nå Leger Uten Grenser's mål om å redde liv og lindre nød. For å sikre vår uavhengighet og raskt kunne hjelpe dem som trenger det aller mest har Leger Uten Grenser som prinsipp at private gaver til enhver tid skal utgjøre over 50 prosent av våre inntekter. I de senere år har Leger Uten Grenser internasjonalt hatt en andel private midler på over 90 prosent. I 2017 mottok Leger Uten Grenser i Norge ingen offentlig støtte.

1.3.1 Støtte fra privatpersoner, bedrifter, organisasjoner og stiftelser

Private bidrag er med på å sikre organisasjonen økonomisk uavhengighet. Det gir oss mulighet til å handle raskt og gjøre en innsats der behovene til enhver tid er størst, uavhengig av myndigheter og andre institusjonelle givers prioriteringer og budsjetter. Leger Uten Grenser har opplevd en økning i bidrag fra privatpersoner i løpet av 2017. I tillegg til bidragene fra privatpersoner har Leger Uten Grenser stadig flere næringslivspartnere som gir både viktig pengestøtte og bidrar med sin kunnskap.

Støtte fra privatpersoner, også i form av testamentariske gaver og støtte fra bedrifter og stiftelser, er sentralt i vårt innsamlingsarbeid også i 2017.

Om Leger Uten Grensers givere

Leger Uten Grenser har mange givere som støtter oss enten fast eller en gang imellom. Det er viktig for oss å kommunisere med våre givere om de behov og problemstillinger vi møter i vårt arbeid. Regelmessig støtte har blitt en stadig viktigere inntektskilde og det forventes at denne andelen vil fortsette å øke i tiden framover. Leger Uten Grenser benytter seg av flere ulike måter for å gi folk muligheten til å støtte vårt arbeid, blant annet via egne ververe som er ansatt i Leger Uten Grenser og jobber uten provisjon.

Gaver i form av tjenester

Leger Uten Grenser har i 2017 mottatt gaver i form av tjenester og varer, som er innenfor områder organisasjonen har hatt god nytte av, slik som konsulenttjenester og juridisk bistand.

Haaken Christensen testamente – En oppsummering

I april 2018 er det 10 år siden gallerist og kunstsamler Haaken A. Christensen døde, og testamenterte hele kunstsamlingen sin til Leger Uten Grenser. Christensen startet allerede i 1961 opp sitt eget galleri i Oslo, Galleri Haaken, som et av Norges første kommersielle gallerier for samtidskunst. Dette la grunnlaget for en formidabel samling kunst som blant annet inneholdt flere Picasso-malerier. Til sammen innbrakte salget av samlingen over 200 millioner kroner.

Organisasjonens umiddelbare reaksjon var i all hovedsak preget av respekt, ydmykhet og takknemlighet til avdøde. Dette var den største enkeltgave til Leger Uten Grenser i organisasjonens historie. Denne sjenerøse gaven kan redde titusener av liv, ble det sagt. Og det har den også gjort.

Det fulgte ikke med noen krav om bruken av pengene, men siden Christensen tidligere hadde donert regelmessige bidrag til Leger Uten Grenser, ønsket vi å respektere Haaken Christensens ønske om å støtte organisasjonens medisinske virke i felt. Tildelingene skulle ha et internasjonalt perspektiv og brukes i hovedsak direkte i våre feltprosjekter. I tillegg kunne midlene brukes til innovasjon – både medisinsk og ikke-medisinsk – for å styrke kvaliteten i våre prosjekter og i behandlingen av våre pasienter. Leger Uten Grenser har uavkortet brukt pengene på organisasjonens formål.

Om lag 83% av midlene er blitt brukt direkte på vårt feltarbeid. Over 70% er blitt brukt til å finansiere prosjekter i usikre kontekster, slik som Syria, Afghanistan, Pakistan og Kongo. I Syria har Leger Uten Grenser, fra baser i Libanon og Tyrkia, i flere år støttet over 100 klinikker og sykehus og distribusjonssentre for mat og nødhjelpsartikler. I Masisi i DR Kongo støtter Leger Uten Grenser et helsesenter, et sykehus og mobile klinikker, for lokalbefolkning og internt fordrevne, i en svært usikker og voldelig kontekst. I Afghanistan har Leger Uten Grenser redusert dødelighet og sykdom gjennom blant annet 5 000 operasjoner i året ved sykehuset i Kunduz, som var det eneste stedet sivilbefolkningen kunne få gratis traumebehandling. Tredje oktober 2015 ble dette sykehuset bombet.

Om lag 13 % av arven er brukt til andre feltprosjekter. Et eksempel på dette er arbeidet for å bekjempe dødelige tropiske sykdommer som Lassafeber i Sierra Leone. Et annet eksempel; i 2010 startet Leger Uten Grenser opp et pilotprosjekt mot den farlige parasittsykdommen Kala Azar i Bangladesh. I dag er sykdommen på vei til å bli utryddet i Nepal, Bangladesh og India. Leger Uten Grenser har bidratt sterkt til dette.

Allerede tidlig ble det bestemt at Haaken A. Christensens arv også kunne brukes til å investere i medisinsk innovasjon og forskning. 10 prosent av midlene ble investert i DNDi og Epicentre, to institusjoner som gjør feltbasert forskning og utvikling av medisiner. Epicentre sitt senter i Niger har blant annet testet billigere og bedre tilpasset rotavirusvaksine for barn – et prosjekt med stor suksess. Nå kan hundretusener av barn få tilgang til en billigere og mer robust vaksine. Fondet etter Christensens arv har støttet Epicentres arbeid med over 14 millioner kroner – noe som har vært helt uvurderlig for forskning i Leger Uten Grenser. Resten av midlene, i underkant av 6 % har blitt brukt til medisinsk innovasjon, utvikling av HR-verktøy og innovasjon innen logistikk.

Tilsammen har Leger Uten Grenser overført 270 millioner kroner til medisinske nødhjelpsarbeid. Takknemligheten vil leve videre gjennom de tusener av liv som er reddet. Nå, ti år etter at vi mottok arven vil Leger Uten Grenser overbringe vår takknemlighet på vegne av våre pasienter. Mennesker som Haaken A. Christensen gjør det mulig for oss å fortsette vårt humanitære arbeid med å redde liv og lindre nød.

1.3.2 Stans av offentlige prosjektmidler

For å kunne gi helsehjelp uhindret legger Leger Uten Grenser vekt på å oppfattes som en uavhengig og nøytral nødhjelpsorganisasjon. 20 mars 2016 trådte EU-Tyrkia-avtalen i kraft. I juni 2016 bestemte Leger Uten Grenser seg for å slutte å ta imot offentlige prosjektbevilgninger fra EU-land og andre europeiske land som støttet avtalen mellom EU og Tyrkia. I 2017 mottok Leger Uten Grenser ingen offentlige prosjektmidler.

1.4 Personal og administrasjon

Leger Uten Grenser holder til i leide kontorlokaler i Hausmannsgate i Oslo. Organisasjonen har ingen fysisk produksjon, og forurenses således ikke det ytre miljø. Kontoret støtter og bidrar til forsknings- og utviklingsaktiviteter gjennom Leger Uten Grensers internasjonale kampanje for tilgang til livsviktige medisiner (Access) samt DNDi (Drugs for Neglected Diseases initiative).

Feltarbeidere rekruttert i Norge har norske ansettelseskontrakter. Personellet avlønnes etter egen internasjonal lønnskala som reflekterer frivillighetstankegangen til Leger Uten Grenser.

I 2017 utgjorde Leger Uten Grensers administrasjon totalt 48,6 årsverk i kontorstillinger og 63,5 årsverk tilknyttet verveaktivitet. Arbeid i forbindelse med internasjonal beredskapsgruppe, samt støtte til feltrelaterte prosjekter innenfor medisin, sikkerhet, HR og ledelse utgjorde totalt 4,1 årsverk.

De ansatte ved kontoret avlønnes etter egne satser for Leger Uten Grenser. Styreleder kan frikjøpes inntil en 50% stilling. Styremedlemmer og frivillig personell forøvrig honoreres ikke.

Ved siden av å yte operasjonell støtte til våre humanitære prosjekter fokuserer i hovedsak det norske kontorets ansatte på arbeidet med vår rekrutterings-, innsamlings-, og informasjonsvirksomhet. Derfor utgjør det norske kontorets virksomhet i stor grad administrative årsverk. Ellers foregår vår operasjonelle og formålsrettede virksomhet ute i felt samt ved våre operasjonelle sentre. Det er denne operasjonelle aktiviteten den norske organisasjonen rekrutterer til og finansierer.

Arbeidsmiljøet på kontoret anses som godt. Sykefraværet har i 2017 ligget på rundt 2,55% noe som er langt under landsgjennomsnittet. Det forekommer ikke forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. Av kontorets ansatte ved årets slutt var 55% kvinner og 45% menn. I vervevirksomheten var det 46% kvinner og 54% menn. Av styrets 9 medlemmer er 5 kvinner. Ledelsen anser situasjonen som tilfredsstillende, og det har ikke vært nødvendig å innføre spesielle tiltak for å sikre likestillingssituasjonen.

Kontoret har gjennom alle år mottatt god støtte fra frivillig, ikke-lønnet personale.

2 Økonomisk oversikt

2.1 Anskaffede midler

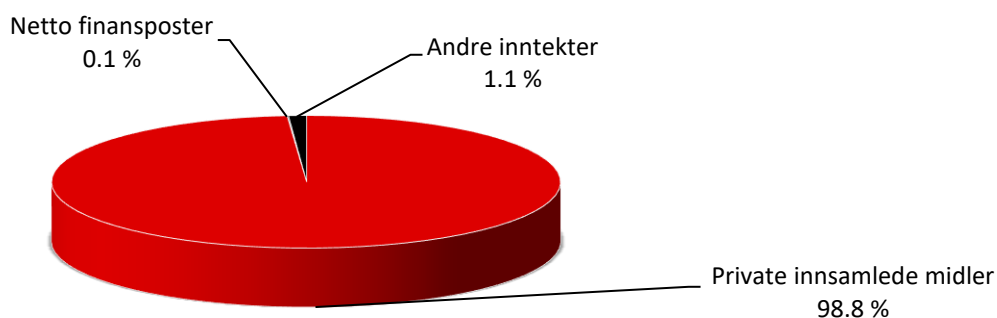
Leger Uten Grensers inntekt var i 2017 på 396,0 millioner kroner. Av dette er omlag 391 millioner samlet inn fra private givere. Private innsamlede midler har økt med 22,6 millioner kroner fra 2016. Leger Uten Grenser mottok ingen offentlige midler i 2017 på grunn av vår beslutning fra 2016 om å ikke ta imot offentlige midler fra EU-land og andre europeiske land som støttet avtalen mellom EU og Tyrkia. Andre inntekter har hatt en økning på 0,6 millioner kroner fra 2016, hovedsakelig fra merverdiavgiftskompensasjon.

Finansposter dreier seg fra og med 2017 om opptjente renter på private midler mottatt gjennom 2017. Fram til og med 2016 inkluderte rentene også forvaltning av gjenstående midler fra Haaken A. Christensens dødsbo. Disse midlene ble oppbrukt i 2016 og renteinntektene har dermed hatt en reduksjon på 0,4 millioner kroner fra 2016 til 2017. Finansplasseringene er i tråd med styrets retningslinjer med hensyn til etikk, sikkerhet, risikospredning og likviditet.

Totale anskaffede midler består av: (mill. kroner)

| | | 2017 | 2016 | Endring i % |
|------------------|------------------------------|--------------|--------------|--------------------|
| Inntekter | Private innsamlede midler | 391.2 | 368.6 | 6.1 % |
| | Offentlige prosjektmidler | 0.0 | 0.0 | |
| | Andre inntekter | 4.5 | 3.9 | 16.8 % |
| | Sum anskaffede midler | 395.7 | 372.4 | 6.2 % |
| | Netto finansposter | 0.3 | 0.7 | -54.3 % |
| | Sum totale inntekter | 396.0 | 373.1 | 6.1 % |

Anskaffede midler utgjør hovedsakelig private innsamlede midler med en andel på 98,8 %. Andre inntekter og avkastning utgjør 1,2 %.



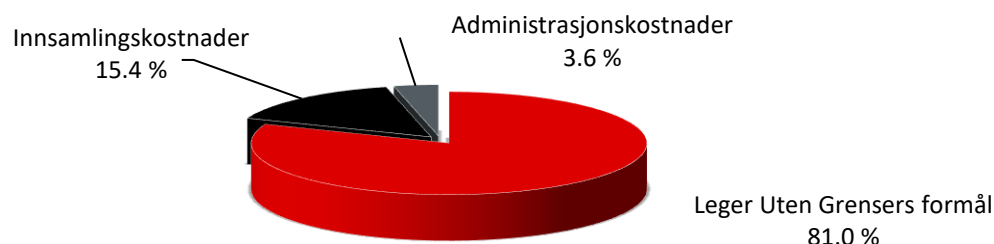
2.2 Anvendelse av midler

Den totale anvendelsen av midler til operasjonell virksomhet var i 2017 på 314,5 millioner kroner. Dette dreier seg i sin helhet om private midler. Nedgangen fra 2016 på 11,2 millioner kroner skyldes at det da også ble anvendt offentlige midler på 9,5 millioner samt gjenstående midler, om lag 30,2 millioner, fra Haaken A. Christensens testamente. I 2017 er det ikke anvendt offentlige midler, grunnet ovennevnte beslutning om å ikke ta imot offentlige midler fra europeiske land som støttet EU-Tyrkia-avtalen. Anvendelse av private midler har dermed økt med 28 millioner kroner, fra 286,5 millioner i 2016 til 314,5 millioner i 2017.

Utgifter til Leger Uten Grensers informasjonsarbeid ligger på omtrent samme nivå som i 2016, med 8,5 millioner kroner. Bidrag til andre humanitære aktiviteter (Drugs for Neglected Diseases initiative, DNDi) har gått opp med 0,1 millioner og ligger i 2017 på 1,1 million kroner. Innsamlingskostnadene har gått opp med omlag 4,1 millioner i forhold til 2016.-Administrasjonskostnadene var i 2017 på 14,6 millioner kroner, en økning på 2,3 millioner i forhold til 2016. Dette skyldes hovedsakelig en økning i støtten til driften av det internasjonale kontoret i Geneve.

Anvendelse av midler: (mill. kroner)

| | 2017 | 2016 | Endring i % |
|-----------------------------------|--------------|--------------|---------------|
| Kostnader | | | |
| Operasjonelle kostnader | 314.5 | 325.7 | -3.4 % |
| Informasjonsarbeid / Temoignage | 8.5 | 8.2 | 4.7 % |
| Andre humanitære aktiviteter | 1.1 | 1.0 | 2.7 % |
| Leger Uten Grensers formål | 324.1 | 334.9 | -3.2 % |
| Innsamlingskostnader | 61.6 | 57.5 | 7.0 % |
| Administrasjonskostnader | 14.6 | 12.3 | 18.8 % |
| Anvendelse av midler | 400.2 | 404.7 | -1.1 % |



Kommentarer til anvendelse av midler:

- Operasjonelle kostnader:** Private og institusjonelle midler allokert til Leger Uten Grensers operasjonelle prosjekter internasjonalt samt Leger Uten Grenser i Norge sin andel av indirekte operasjonelle kostnader ved vårt operasjonelle senter i Brussel. Kostnader til rekruttering av feltpersonell inngår.
- Informasjonsarbeid/Témoignage:** Kostnader til opinionsbygging, pressearbeid og bevisstgjøring. Lønnskostnad for informasjons-medarbeidere ved kontoret i Norge inngår.
- Andre humanitære aktiviteter:** Bidrag til DNDi, Drugs for Neglected Diseases initiative – forskning på medisiner mot glemte sykdommer.
- Innsamlingskostnader:** Kostnader forbundet med innsamling fra private og institusjonelle givere i Norge. Lønnskostnad for innsamlingssmedarbeidere i Norge inngår.
- Administrasjonskostnader:** Kostnader til administrativ drift av det norske kontoret. Lønnskostnad for daglig leder og administrasjon ved kontoret i Norge inngår. Inkluderer også Leger Uten Grenser i Norge sin andel av driften av det internasjonale kontoret.

2.3 Virksomhetens årsresultat

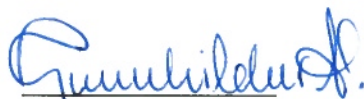
Leger Uten Grenser har for 2017 et negativt årsresultat på 4,2 millioner kroner. Underskuddet skyldes hovedsakelig allokering av avsetning testamentariske gaver som ikke ble allokert i 2016. Underskuddene er kun regnskapstekniske, og organisasjonenes økonomi er svært solid. Det er ledelsens oppfatning at fremlagte resultat og balanseoppstilling gir et riktig bilde av organisasjonens virksomhet.

2.4 Formålskapital

Leger Uten Grenser har en positiv formålskapital på 19,0 millioner kroner som kommer fra innsamlede midler. Før årets resultat utgjorde formålskapitalen 23,3 millioner kroner. Midlene fra Haaken A. Christensens testamente ble brukt opp i løpet av 2016 og formålskapitalen består nå hovedsakelig av en ikke øremerket formålskapital på 19,0 millioner kroner. Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift, noe styret mener er forsvarlig.

Det har ikke inntrådt hendelser etter 31. desember 2017 som påvirker Leger Uten Grensers resultat eller balanse.


Oslo, torsdag, 26. april 2017



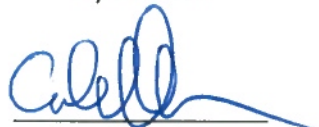
Gunnhildur Arnadottir
Styremedlem



Evy Therese Dvergsdal
Styremedlem



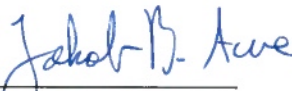
Mali Ebrahimi
Styremedlem



Erlend Grønningen
Styremedlem



Sonja Kalsvik
Styremedlem



Jakob Bergvik Aure
Styremedlem/Treasurer¹



Henrik Vaaler
Nestleder/Styremedlem



Preben Svendsen
Styremedlem



Karine Nordstrand
Styreleder



Erwin Van't Land
Daglig leder

¹ Ansvarlig for styrets økonomikontroll og -oppfølging

Årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning
Médecins Sans Frontières Norway
Leger Uten Grenser Norge
2017

Aktivitetsregnskap for perioden 1. januar til 31. desember

Alle beløp i hele kroner

| | Noter | 2017 | 2016 |
|--|-----------------|--------------------|---------------------|
| Anskaffede midler | | | |
| Private innsamlede midler | | 391,182,717 | 368,570,669 |
| Finans og investeringsinntekter | | 326,536 | 714,631 |
| Andre inntekter | | 4,507,408 | 3,859,357 |
| Brutto midler anskaffet til humanitære formål | | 396,016,661 | 373,144,657 |
| Forbrukte midler | | | |
| Kostnader til aktiviteter som oppfyller organisasjonens formål | | | |
| - Operasjonelle kostnader | 11.12 | 314,468,351 | 325,681,025 |
| - Informasjonsarbeid/temoignage | | 8,537,043 | 8,156,629 |
| - Andre humanitære aktiviteter | 12 | 1,060,376 | 1,032,864 |
| Kostnader til innsamling av private midler | | 61,404,794 | 56,857,443 |
| Kostnader til anskaffelse av offentlige prosjektmidler | | 172,697 | 682,520 |
| Administrasjonskostnader | 11.12 | 14,584,559 | 12,273,523 |
| Sum forbrukte midler | 6, 7, 11 | 400,227,820 | 404,684,004 |
| ÅRETS AKTIVITETSRESULTAT | | (4,211,159) | (31,539,347) |
| Tilegg/reduksjon formålskapital | | | |
| Annen formålskapital | | (4,211,159) | (31,539,347) |
| Sum disponert | 4 | (4,211,159) | (31,539,347) |

Se vedlagte noter til årsregnskapet

Balanse pr. 31. desember

Eiendeler

Alle beløp i hele kroner

| | Noter | 2017 | 2016 |
|--------------------------------|-------|--------------------|--------------------|
| Anleggsmidler | | | |
| Varige driftsmidler | | | |
| Transportmidler | 2 | 277,203 | 406,547 |
| Oppussing | 2 | 875,608 | 1,115,702 |
| Maskiner og inventar | 2 | 1,015,565 | 885,269 |
| <i>Sum varige driftsmidler</i> | | <i>2,168,376</i> | <i>2,407,518</i> |
| <hr/> | | | |
| <i>Sum anleggsmidler</i> | | <i>2,168,376</i> | <i>2,407,518</i> |
| <hr/> | | | |
| Omløpsmidler | | | |
| Fordringer | 9 | 25,693,753 | 23,972,512 |
| Bankinnskudd, kontanter | 3 | 78,088,367 | 90,323,556 |
| <i>Sum omløpsmidler</i> | | <i>103,782,120</i> | <i>114,296,067</i> |
| Sum eiendeler | | 105,950,496 | 116,703,585 |


Balanse pr. 31. desember

Egenkapital og gjeld


Alle beløp i hele kroner

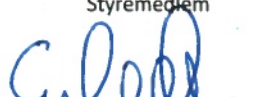
| | Noter | 2017 | 2016 |
|---|-------|--------------------|--------------------|
| Formålskapital | | | |
| Annen formålskapital | 4 | 19,045,912 | 23,257,069 |
| Sum formålskapital | | 19,045,912 | 23,257,069 |
| Gjeld | | | |
| Kortsiktig gjeld | | | |
| Leverandørgjeld | | 4,369,477 | 3,164,158 |
| Skyldig lønn og skattetrekk | | 7,479,144 | 6,614,025 |
| Skyldige offentlige avgifter | | 2,233,538 | 2,264,662 |
| Avsetninger til prosjekter | 5 | 72,073,757 | 80,694,485 |
| Renter prosjekt som skal tilbakebetales | | 365 | 57,406 |
| Annen kortsiktig gjeld | 10 | 748,303 | 651,780 |
| Sum gjeld | | 86,904,584 | 93,446,516 |
| Sum formålskapital og gjeld | | 105,950,496 | 116,703,585 |

Oslo, torsdag, 26. april 2018

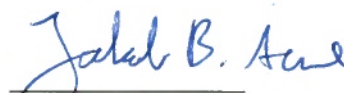

Gunnhildur Arnadottir
Styremedlem



Evy Therese Dvergsdal
Styremedlem


Mali Ebrahimi
Styremedlem


Erlend Grønningen
Styremedlem



Sonja Kalsvik
Styremedlem


Jakob Bergvik Aure
Styremedlem/Treasurer¹


Henrik Vaaler
Nestleder/Styremedlem


Preben Svendsen
Styremedlem


Karine Nordstrand
Styreleder


Erwin Van't Land
Daglig leder

¹ Ansvarlig for styrets økonomikontroll og -oppfølging

Kontantstrømoppstilling

Alle beløp i hele kroner

| | 2017 | 2016 |
|---|---------------------|---------------------|
| Årets aktivitetsresultat | (4,211,159) | (31,539,347) |
| Poster i aktivitetsregnskapet som ikke har likviditetseffekt | | |
| Avskrivninger | 1,058,612 | 670,061 |
| Investeringer, avhendelse og finansiering | | |
| Kjøp driftsmidler | (819,470) | (1,242,405) |
| Andre endringer | | |
| endringer i fordringer | (1,721,242) | (12,751,506) |
| endringer i leverandørgjeld/annen kortsiktig gjeld | 1,301,842 | (3,525,387) |
| endringer i avsetning til prosjekter | (8,620,728) | 27,038,121 |
| andre tidsavgrensingsposter | 776,954 | 1,197,055 |
| <i>Sum andre endringer</i> | <i>(8,263,174)</i> | <i>11,958,283</i> |
| Sum likviditetsendringer gjennom året | (12,235,191) | (20,153,408) |
| Likviditetsbeholdning 01.01 | 90,323,551 | 110,476,959 |
| Likviditetsbeholdning 31.12 | 78,088,361 | 90,323,551 |
| Likviditetsbeholdning 31.12 består av: | | |
| Bankinnskudd, kontanter | 78,088,367 | 90,323,556 |
| <i>Sum</i> | <i>78,088,367</i> | <i>90,323,556</i> |

Noter til regnskapet

31- Desember 2017

Alle beløp i hele kroner

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Alle beløp i notene er oppgitt i hele kroner dersom ikke annet er angitt.

Resultatregnskapet er klassifisert basert på aktivitet fremfor art. Formålet med et aktivitetsregnskap er å vise alle anskaffede midler fordelt på hovedtyper, og hvordan disse er anvendt i løpet av regnskapsåret. Note 7 viser kostnader etter art.

Formålskapital benyttes i stedet for Egenkapital. Dette er i henhold til god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Til forskjell fra andre virksomheter er denne kapitalen en kapital som skal brukes til organisasjonens formål og ikke til utdeling eller lignende.

Inntektsføring

Alle midler er innsamlet i Norge. Inntekter inntektsføres når de er opptjent, som regel på mottagelsestidspunktet.

Arvede midler inntektsføres når organisasjonen har juridisk rett til arven, det er rimelig sikkert at arven vil bli mottatt og verdien kan måles tilstrekkelig pålitelig. Vesentlig arv som ikke er inntektsført, opplyses i note. Se nærmere spesifisering i note 9.

Gaver i form av tjenester inntektsføres dersom fordelingen av gaven er målbar. Tilsvarende beløp føres som en kostnad under forbrukte midler. I 2017 har vi mottatt enkelte større gaver der fordelingen er vanskelig å estimere. Dette gjelder hovedsaklig konsulentoppdrag.

Leger Uten Grenser har fram til 2016 mottatt offentlige tilskudd fra Norad og Utenriksdepartementet til spesifikke prosjekter, som normalt har varighet på 1 år. I 2016 bestemte Leger Uten Grenser Internasjonalt at vi ikke skal ta imot offentlige tilskudd fra EU, inkludert Norge, på grunn av avtalen mellom EU og Tyrkia. I 2017 har Leger Uten Grenser derfor ikke mottatt noen offentlige tilskudd. Renter på offentlige prosjektmidler fra tidligere år holdes separat fra øvrige prosjektmidler og er tilbakebetalt i 2017. Se note 3 og 5 for mer detaljer.

Leger Uten Grenser søker hvert år om kompensasjon for kostnader til merverdiavgift i henhold til gjeldende tilskuddsordning for frivillige organisasjoner. Dette tilskuddet føres som en inntekt i sin helhet på mottagelsestidspunktet.

Klassifisering og fordeling av kostnader

I aktivitetsregnskapet klassifiseres kostnader i tre hovedgrupper: kostnader til anskaffelse av midler, kostnader til formålet og administrasjonskostnader. Alle kostnader tilhørende en aktivitet er henført til denne. Felleskostnader som kostnader til IT, lokaler, porto, telefon o.l. er fordelt mellom aktivitetene i forhold til antall årsverk knyttet opp mot de ulike aktivitetene.

Klassifisering og vurdering av eiendeler og gjeld

Eiendeler som knytter seg til prosjekter, fordringer som tilbakebetales innen et år samt eiendeler som ikke er bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten er klassifisert som omløpsmidler. Øvrige eiendeler er klassifisert som anleggsmidler. Tilsvarende prinsipp er benyttet for gjeldsposter.

Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Endring i virkelig verdi resultatføres som finansinntekt/-kostnad. Leger Uten Grenser har ikke hatt noen plasseringer i markedsbaserte fond de siste to årene.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler består av inventar, IT-utstyr og kontormaskiner samt oppussing av lokaler.

Varige driftsmidler balanseføres til anskaffelseskost inkludert innkjøpskostnader, og avskrives over driftsmidlets levetid dersom denne er over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 15 000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende. Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris dersom det er sannsynlig at påkostningen bidrar til fremtidige økonomiske fordeler, og kostnaden kan måles pålitelig.

Varige driftsmidler avskrives over forventet brukstid etter lineær metode.

Pensjoner

Leger Uten Grenser regnskapsfører pensjonskostnader i henhold til Norsk RegnskapsStandard 6 Pensjonskostnader. Leger Uten Grenser byttet pensjonsordning i 2015 og har nå en innskuddsbasert pensjonsordning hos DnB Livsforsikring AS. For innskuddsordningen kostnadsføres innbetalt premie for aktuelt år. I 2017 ble premie på 1,9 millioner kroner kostnadsført. Årlig innbetaling til ordningen utgjør 4% av all lønn fra 0 G opp til 12 G. Per 31.12.2017 hadde vi 366 medlemmer i ordningen.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstilling for 2017 er utarbeidet i henhold til god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner.

Noter til regnskapet

31- December 2017

Note 2 Varige driftsmidler

| | IT-utstyr og inventar | Oppussing | Transport-midler | Sum 2016 |
|--|-----------------------|------------------|------------------|------------------|
| Anskaffelseskost 01.01. | 4,523,342 | 1,569,599 | 746,721 | 6,839,661 |
| Tilgang kjøpte driftsmidler | 701,756 | 117,714 | 0 | 819,470 |
| Utrangerte driftsmidler | (561,441) | 0 | (100,000) | (661,441) |
| Anskaffelseskost 31.12. | 4,663,658 | 1,687,313 | 646,721 | 6,997,691 |
| Akkumulerte av-/nedskrivninger 01.01. | 3,638,073 | 453,897 | 340,173 | 4,432,143 |
| Årets av-/nedskrivninger | 571,460 | 357,808 | 129,344 | 1,058,612 |
| Akk. avskr./nedskr. utrangerte driftsmidler | (561,441) | 0 | (100,000) | (661,441) |
| Akkumulerte av-/nedskrivninger 31.12. | 3,648,092 | 811,705 | 369,517 | 4,829,314 |
| Bokført verdi 31.12. | 1,015,566 | 875,608 | 277,203 | 2,168,377 |
| Årets av-/nedskrivninger | 571,460 | 357,808 | 129,344 | 1,058,612 |

Lineære avskrivninger - økonomisk levetid

| | | |
|-------------------------|-------|--------|
| 3-5 år | 10 år | 3-5 år |
| Iht gjenstående leietid | | |

Note 3 Kontanter og bankinnskudd

| | 2017 | 2016 |
|--|-------------------|-------------------|
| Kontanter og bankinnskudd | 78,088,367 | 90,323,556 |
| Av dette er følgende bundet: | | |
| Skattetrekk for ansatte | 1,998,627 | 1,896,097 |
| Deposittum | 843,629 | 839,015 |
| Renter som skal tilbakebetales | 364 | 57,406 |
| Offentlig finansierte prosjekter | 0 | 451,284 |
| Sum bundne midler | 2,842,620 | 3,243,802 |
| Likvide midler disponibelt for Leger Uten Grenser | 75,245,747 | 87,079,754 |

Note 4 Formålskapital

| | Annen Formålskapital | Sum 2017 |
|-----------------------------|----------------------|-------------------|
| Formålskapital 01.01 | 23,257,069 | 23,257,069 |
| Årets resultat | (4,211,159) | (4,211,159) |
| Formålskapital 31.12 | 19,045,910 | 19,045,910 |

Annen formålskapital består av hovedsaklig av reserver som i henhold til Internasjonal standard skal ligge på omtrent 3 måneders drift, samt private midler som vil bli allokert i 2017

Noter til regnskapet

31- December 2017

Note 5 Avsetning til prosjekter

Avsetning til prosjekter fordeler seg som følger mellom privat og offentlig finansierte prosjekter:

| | 2017 | 2016 |
|----------------------------------|-------------------|-------------------|
| Offentlig finansierte prosjekter | 0 | 451,284 |
| Privat finansierte prosjekter | 72,073,757 | 80,243,201 |
| Sum | 72,073,757 | 80,694,485 |

Note 6 Personalkostnader, antall årsverk m.m.

| Personalkostnader | 2017 | 2016 |
|-------------------------|-------------------|-------------------|
| Lønnskostnader | 47,323,632 | 43,530,465 |
| Arbeidsgiveravgift | 7,108,779 | 6,526,581 |
| Pensjonskostnader | 1,880,091 | 1,848,601 |
| Andre personalkostnader | 1,047,580 | 964,238 |
| Sum | 57,360,082 | 52,869,885 |

Antall årsverk/ansatte

I 2017 har Leger Uten Grenser lønnet totalt 161,3 årsverk, hvorav 45,0 årsverk er tilknyttet feltarbeid, 63,5 årsverk består av verve- og annen prosjektaktivitet og 48,6 årsverk er tilknyttet kontorstillinger. Organisasjonen har videre 4,1 årsverk tilknyttet internasjonale feltrelaterte prosjekter, som beredskapsgruppe samt støtte innenfor medisin, sikkerhet, HR og ledelse. Innsats fra frivillige og praktikanter utgjorde i 2017 omlag 7 årsverk. Lønnskostnader for feltarbeidere blir viderefakturert til de ulike operasjonelle sentrene i Leger Uten Grenser Internasjonalt og framkommer som en operasjonell kostnad.

Godtgjørelser daglig leder og styre

| | Lønn | Pensjon | Andre ytelser | Styrehonorar | Sum 2017 | Sum 2016 |
|--------------|----------------|---------------|---------------|----------------|------------------|------------------|
| Daglig leder | 845,914 | 33,837 | 6249 | | 885,999 | 835,411 |
| Styret | | | | 279,844 | 279,844 | 165,276 |
| Sum | 845,914 | 33,837 | - | 279,844 | 1,165,843 | 1,000,687 |

Godtgjørelse til revisor

| | 2017 | 2016 |
|---|---------------|----------------|
| Revisjonshonoraret er spesifisert som følger: | | |
| Lovpålagt revisjon | 91,250 | 109,316 * |
| Andre attestasjonstjenester | 6,500 | 16,938 |
| Andre tjenester utenfor revisjon | 0 | 0 |
| Sum | 97,750 | 126,254 |

Alle beløp er inkl. mva.

* Lovpålagt revisjon i 2016 og 2017 er bokførte kostnader i de aktuelle årene. Det betyr at noe av kostnadene for revisjon i det aktuelle året er bokført i påfølgende år.

Noter til regnskapet

31- December 2017

Note 7 Kostnadsartsinndeling av SUM FORBRUKTE MIDLER i aktivitetsregnskap

| | 2017 | 2016 |
|--|--------------------|--------------------|
| Humanitær bistand | | |
| - privat finansierte prosjekter | 299,289,165 | 308,371,910 |
| - offentlig finansierte prosjekter | 0 | 9,500,000 |
| Sum humanitær bistand | 299,289,165 | 317,871,910 |
| Tilskudd til MSF Internasjonalt | 5,309,919 | 3,828,265 |
| Personalkostnader (spesifisert i note 6) | 57,360,082 | 52,869,885 |
| Avskrivning varige driftsmidler (spesifisert i note 2) | 1,058,612 | 670,061 |
| Annen driftskostnad | | |
| - fraktkostnader | 132,663 | 96,955 |
| - kostnader lokaler | 2,507,148 | 2,289,186 |
| - IT, inventar og utstyr | 3,429,315 | 2,487,342 |
| - reparasjon og vedlikehold | 80,184 | 81,243 |
| - innkjøpte tjenester/konsulenter | 7,984,485 | 3,468,447 |
| - kontorkostnader, telefon og porto | 1,903,093 | 2,113,233 |
| - møte- og kurskostnader | 798,327 | 704,040 |
| - reisekostnader | 6,414,339 | 5,689,007 |
| - reklamekostnader/innsamling av midler | 12,286,283 | 11,052,575 |
| - transaksjonskostnader | 1,387,656 | 1,206,496 |
| - andre kostnader | 286,549 | 255,355 |
| Sum annen driftskostnad | 37,210,042 | 29,443,879 |
| SUM | 400,227,820 | 404,684,000 |

Note 8 Leasingavtaler ikke balanseført

| | Avtale inngått | Avtale utløper | Årlig leie inkl. mva |
|--|-------------------|-------------------|-------------------------|
| Kopimaskiner, Digiflow, 3 stk maskiner | 21-10-16 | 31-12-22 | 70,256 |
| Kaffemaskiner - Kaffegruppen, 2 stk maskiner | 01-06-15 | 01-06-19 | 44,884 |
| Frankeringsmaskin, Postrom Maskiner | 31-07-14 | 31-07-19 | 8,924 |

Note 9 Fordringer

Leger Uten Grenser har pr. 31.12.17 mottatt testamentariske gaver som ikke er realisert. Disse er gjennomgått og vurdert og aktivert i den grad det er rimelig sikkert at inntekten vil bli mottatt og at inntekten kan måles med tilstrekkelig pålitelighet. Leger Uten Grenser har dessuten mottatt testamentariske gaver der arven er falt, men arvets størrelse ennå ikke er klarlagt. Disse gavene er ikke inntektsført da kriteriet om pålitelig måling ikke er oppfylt. Det er heller ikke mulig å sette et estimat for verdien av disse gavene.

| | 2017 | 2016 |
|--|-------------------|-------------------|
| Testamentariske gaver aktivert pr 31.12. | 13,053,881 | 13,645,228 |
| Påløpne inntekter | 2,697,736 | 542,840 |
| Kundefordringer | 7,158,891 | 6,086,788 |
| Forskuddsbetalte kostnader | 1,011,366 | 1,145,059 |
| Andre fordringer | 1,771,879 | 2,552,597 |
| Sum fordringer | 25,693,753 | 23,972,512 |

Noter til regnskapet

31- December 2017

Note 10 Annen kortsiktig gjeld

| | 2017 | 2016 |
|---|----------------|----------------|
| Annen kortsiktig gjeld består av følgende poster: | | |
| Påløpte kostnader | 854,153 | 638,530 |
| Avstemming kredittkort ansatte | -105,850 | |
| Annen kortsiktig gjeld | 0 | 13,250 |
| Sum annen kortsiktig gjeld | 748,303 | 651,780 |

Note 11 Formålsprosent og Innsamlingsprosent

Formålsprosenten

Formålsprosenten forteller hvor mye som faktisk er brukt på organisasjonens ideelle formål, og beregnes på grunnlag av regnskapslinjene "Kostnader til aktiviteter som oppfyller organisasjonens formål" i forhold til "Sum forbrukte midler."
Administrasjonsprosenten beregnes på grunnlag av regnskapslinjene "Administrasjonskostnader" i forhold til "Sum forbrukte midler."

| | 2017 | 2016 | 2015 | 2014 | 2013 |
|---|--------|--------|--------|--------|--------|
| Administrasjonsprosent (andel av forbrukte midler) | 3.64% | 3.03% | 2.86% | 2.57% | 3.07% |
| Formålsprosent (andel av forbrukte midler) | 80.97% | 82.75% | 82.72% | 85.96% | 82.34% |
| Det resterende er kostnader til anskaffelse av midler | 15.39% | 14.22% | 14.42% | 11.48% | 14.60% |

Formålsprosenten har gått noe ned i 2017. Dette skyldes at Haaken midlene som vi mottok i 2008, ble ferdig allokert i 2016 samtidig som vi ikke lenger mottar offentlige midler. Dette fører også til at prosenten for kostnader til anskaffelse av midler har gått noe opp.

Innsamlingsprosenten

Lov om innsamlinger krever at minst 65 prosent av innsamlede midler skal gå uavkortet til det oppgitte formålet. Innsamlingskontrollen i Norge har i februar 2010 offentliggjort retningslinjer for beregning av nøkkeltallet "Innsamlingsprosenten".
Det beløp som er disponibelt for organisasjonens formål defineres som "Private innsamlede midler", med fradrag av "Kostnader til innsamling av private midler". Innsamlingsprosenten beregnes som disponibelt for formålet sett i forhold til private innsamlede midler.

| | 2017 | 2016 | 2015 | 2014 | 2013 |
|---|--------|--------|--------|--------|--------|
| Innsamlingsprosenten (disponibelt for formålet) | 84.30% | 84.57% | 81.04% | 84.37% | 79.12% |

Note 12 Nærstående parter

Leger Uten Grenser har i 2017 hatt transaksjoner med søsterorganisasjoner i Leger Uten Grenser internasjonalt. Transaksjonene består hovedsakelig av overførte prosjektmidler til de operasjonelle sentrene i Brussel og Barcelona. I tillegg overfører Leger Uten Grenser i Norge bidrag til drift av det internasjonale kontoret i Geneve og det operasjonelle senteret i Brussel. Lønnskostnader for feltarbeidere fra Leger Uten Grenser i Norge blir viderefakturert til de operasjonelle sentrene i Brussel, Amsterdam, Barcelona, Paris og Geneve. Under har vi listet opp totale prosjektmidler til våre operasjonelle sentre samt bidrag til drift av det kontorene i Geneve og Brussel.

| | 2017 | | 2016 | |
|--|--------------------|-------------------|--------------------|-------------------|
| | Kostnad | Gjeld 31.12 | Kostnad | Gjeld 31.12 |
| Prosjektstøtte og bidrag til operasjonelle sentre og MSF International | 304,599,084 | 72,073,757 | 321,700,175 | 80,243,201 |
| Sum transaksjoner med nærstående parter | 304,599,084 | 72,073,757 | 321,700,175 | 80,243,201 |

Leger Uten Grenser har i 2017 ikke hatt noen transaksjoner med andre nærstående parter, som medlemmer av styret og ledelsen.

Til årsmøtet i MSF Norway Leger uten grenser Norge

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert MSF Norway Leger uten grenser Norges årsregnskap som viser et negativt aktivitetsresultat på kr 4 211 159. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, aktivitetsregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og generalsekretærs ansvar for årsregnskapet

Styret og generalsekretær (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å

kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimater og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om organisasjonens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at organisasjonen ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

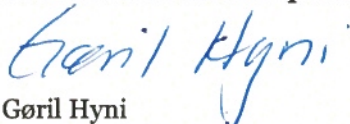
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 26. april 2018
PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink that reads 'Gøril Hyni'.

Gøril Hyni
Statsautorisert revisor